

QUADRE DE COMANDAMENT MEDIAMBIENTAL DE L'AJUNTAMENT DE VILAFANT

JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

El projecte proposat respon en part a l'interès expressat als fòrums de participació ciutadana per a la preparació de l'AGENDA 21 local de l'Ajuntament de Vilafant, en els quals, com a primera línia del Pla d'Acció Local, es va manifestar la necessitat de disposar d'un sistema d'informació ambiental que proporcionés aquesta informació de forma interna, als òrgans de govern del propi Ajuntament així com als seus diferents departaments i, de forma externa, a les escoles, empreses, associacions i a la ciutadania de Vilafant en general.

El projecte també respon a l'observació que durant la preparació de la Memòria i la Diagnosi ambiental de Vilafant es va comprovar que la informació ambiental del municipi es troba dispersa en diferents fonts i el seu accés requereix un esforç sistemàtic que convé organitzar per facilitar-lo.

Així mateix, es va constatar la dificultat d'incloure la variable mediambiental com a part del procés de decisió del Consistori, precisament per manca d'aquesta informació ambiental i la necessitat que cada un dels responsables de l'Ajuntament pogués disposar d'un quadre de gestió mediambiental que li permetés conèixer aquelles variables mediambientals amb incidència a la seva gestió.

Els quadres de gestió o de comandament han estat desenvolupats històricament dins d'un altre àmbit de decisions, el de la gestió empresarial.

Ja des dels anys 50, es treballa tota una doctrina de gestió relacionada amb els sistemes d'informació interna de les empreses encaminada a proporcionar als gerents i als responsables departamentals la informació necessària per al correcte desenvolupament del seu treball i presa de decisions adequades.

La informatització ha millorat molt la possibilitat de disposar "*online*" d'aquesta informació.

El trasllat dels sistemes d'informació empresarial al món de la gestió pública s'ha anat produint poc a poc i en aquests moments els responsables de la gestió local ja poden disposar amb certa rapidesa d'informació que els facilita la seva gestió.

No succeeix així amb els aspectes ambientals. Aquests encara no s'han incorporat als procediments de gestió dels gestors públics i amb poques excepcions, les variables ambientals no són adequadament tingudes en compte en la presa de decisions, molt menys encara dins d'un context sistematitzat d'obtenció i d'utilització de la informació ambiental com són els quadres de comandament.

Els motius exposats creiem que justifiquen amb escreix la realització del projecte **Disseny i realització del quadre de gestió ambiental dels principals responsables de l'Ajuntament de Vilafant** que, emmarcat dins de l'Agenda 21 del municipi de Vilafant, permetrà disposar de la informació ambiental del municipi necessària per a realitzar el seguiment de les variables ambientals significatives i alhora incorporar aquesta informació en la presa de decisions a tots els nivells de l'administració municipal.

OBJECTIUS DEL PROJECTE

El projecte té com a objectius:

- Incorporar la variable ambiental en la presa de decisions del consistori de Vilafant a través de la utilització pels responsables de l'Ajuntament, polítics i tècnics, del seu propi quadre de gestió mediambiental.
- Realitzar el seguiment dels indicadors ambientals de Vilafant per a valorar l'eficàcia i implantació de les propostes del Pla d'Acció per a la Sostenibilitat i informar a l'Ajuntament i als ciutadans.
- Contribuir al desenvolupament del Sistema de Gestió Ambiental de l'Ajuntament

ACCIONS DEL PROJECTE

- a) Elaboració de procediments d'obtenció de la documentació necessària per a conèixer la situació ambiental del municipi, seguint l'esquema de la Memòria ambiental del municipi elaborada per a la preparació del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat de Vilafant
- b) Disseny de Quadres de Comandament dels principals responsables de l'Ajuntament
- c) Elaboració de procediments d'alimentació dels Quadres de Comandament de l'Ajuntament
- d) Equipament informàtic d'una Oficina d'Informació Ambiental

a) *Procediments d'obtenció de documentació*

- Es procedirà a identificar totes les fonts d'informació internes i externes emprades per a la realització de la memòria ambiental de Vilafant
- Es redactaran tots els procediments de treball per a obtenir totes les dades ambientals necessàries
- Es dissenyarà una base de dades adequada a la recollida de la informació ambiental
- S'establirà la periodicitat amb la qual s'ha de recollir cadascuna d'elles

b) *Quadre de Comandament dels principals responsables de l'Ajuntament*

Tenint en compte el tipus d'informació recollit a la base de dades:

- Es determinaran indicadors de cada àrea de responsabilitat de l'Ajuntament que siguin d'obtenció immediata, el més estàndard possible (prenent com a base el conjunt d'indicadors ambientals de la Xarxa de Ciutats Sostenibles, els de la Diputació de Barcelona i de Girona i els de l'Agència Europea del Medi Ambient) i sobre els que sigui fàcil establir objectius a curt, mig i llarg termini.
- S'elaboraran quadres de comandament per a cada un dels responsables de l'Ajuntament. La informació que serà la base dels quadres de comandament serà l'obtinguda amb els indicadors. Els quadres de comandament es contrastaran amb els interessats per a aconseguir uns quadres adequats a les seves necessitats.

c) *Procediments d'alimentació del Quadre de Comandament de l'Ajuntament*

Es redactaran tots els procediments de treball per a l'alimentació dels quadres de gestió ambiental de l'Ajuntament, partint de la base de dades realitzada i considerant la freqüència de realització, suport i destinatari.

d) *Equipament informàtic de l'Oficina d'Informació Ambiental*

Els requeriments informàtics necessaris per a desenvolupar el projecte són mínims, tenint en compte que l'Ajuntament disposa d'un bon sistema informàtic en xarxa.

Caldria un ordinador connectat a la xarxa, amb impressora i software no sofisticat (tipus Microsoft Office 2000).

En síntesi, el quadre de comandament ambiental de Vilafant és una potent eina de gestió que periòdicament (setmanal, mensual, trimestral i anualment), proporciona als diferents nivells de responsabilitat de l'Ajuntament de Vilafant la informació ambiental necessària per a la presa de decisions.

La seva utilització permetrà, mitjançant el control dels indicadors ambientals claus de cada responsable, la incorporació de les variables ambientals en la presa de decisions, la planificació d'accions i la gestió per excepció, és a dir, l'actuació ràpida sobre aquells aspectes fora de control.

DESCRIPCIÓ DE LES CARACTERÍSTIQUES DEL QUADRE DE COMANDAMENT AMBIENTAL

Aspectes de disseny del quadre de comandament ambiental de Vilafant

- **Estructura**

El més important a l'hora de dissenyar cadascun dels quadres de comandament ambiental de Vilafant serà tenir perfectament definida la informació que se suposa que el destinatari del quadre de comandament necessita.

Els quadres de comandaments seran eines operatives, és a dir, molt sintètiques, de curt nombre de pàgines i amb un format, preferentment informàtic o sobre suport paper.

Si bé, a priori, es treballa sobre la hipòtesi de quadres de comandament setmanals, mensuals, trimestrals i anuals, no s'ha pres encara cap decisió definitiva al respecte.

- **Normalització**

El quadre de comandament haurà de presentar la mateixa informació i de la mateixa manera:

- En quant a suport extern.
- En quant a dimensió de quadres i gràfics.
- En quant a presentació de xifres i gràfics.

- **Informació**

Només es recollirà aquella que sigui d'interès per al responsable, sempre amb les dades més actualitzades possible, dades que siguin fiables i es puguin obtenir sistemàticament.

Destinatari dels quadres de comandament ambiental de Vilafant

A Vilafant, com a qualsevol altre Ajuntament de característiques similars, la gestió diària es desenvolupa pel personal tècnic; per sobre d'aquest es troben els responsables polítics, en aquest cas, regidors que tenen delegada la corresponent responsabilitat i que responen a l'Alcalde en comissió de govern i al Ple de l'Ajuntament. La relació de regidories i funcions es troba a l'annex 1.

Juntament amb regidors i alcalde es prepararan quadres de comandament per al personal tècnic amb responsabilitat de decisió dins de la gestió de l'Ajuntament:

- Secretari
- Arquitecte municipal
- Aparellador municipal
- Caps d'administració
- Coordinador de serveis

Aprofitant l'estructura creada es prepararà un quadre informatiu pels representants de l'oposició al Ple de l'Ajuntament i un altre per a informar a la ciutadania, segons els compromisos manifestats pel Consistori.

Disseny per àrees de responsabilitat

Inicialment s'havia considerat la identificació dels indicadors ambientals significatius de cada responsable.

La particularitat de l'Ajuntament de Vilafant amb la dispersió d'àrees de responsabilitat entre els regidors ha forçat a un canvi significatiu en el procediment inicial de treball; així, els indicadors ambientals a incorporar als quadres de comandament es determinaran per àrees de responsabilitat. Un determinat regidor tindrà un quadre de comandament ambiental resultat de la suma de totes les seves àrees de responsabilitat.

Es resumeixen a continuació les àrees internes de l'Ajuntament de Vilafant:

- Subministrament d'aigua
- Enllumenat públic
- Sanejament
- Gas
- TV per cable
- Zones verdes
- Serveis funeraris i cementiri municipal
- Urbanisme
- Obres d'infraestructura bàsica
- Associacionisme local
- Ensenyament
- Cultura
- Indústria
- Agricultura i ramaderia
- Sanitat i consum
- Promoció del municipi
- Esports i lleure
- Seguretat
- Trànsit
- Servei de recollida i tractament de residus
- Serveis socials
- Cooperació
- Medi ambient
- Hisenda
- Patrimoni cultural (Palol Sabaldòria)

Indicadors a escollir

Per a cadascuna de les àrees de responsabilitat es determinaran els indicadors adequats, d'acord amb el responsable tècnic i polític.

El quadre de comandament inclourà una evolució de l'indicador (destacarà la tendència) i una comparació amb l'objectiu previst.

S'escolliran els indicadors en base a aquells que han definit la Xarxa de Ciutats Sostenibles, la Diputació de Barcelona, la Diputació de Girona i l'Agència Europea de Medi Ambient. El recull i la sistematització d'informació ambiental, social i econòmica preparat en la primera part del projecte a partir de la Memòria ambiental realitzada per la preparació del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat de Vilafant permetrà conèixer la viabilitat del càlcul de cada un dels indicadors triats.

Es diferenciaran indicadors de gestió ambiental d'indicadors de sostenibilitat. L'única diferència entre ambdós és que els de gestió són indicadors a "curt termini" i els de sostenibilitat son a "llarg termini".

A tall d'exemple, la presència de dos contenidors de paper desbordats (indicador de gestió) obliga a una intervenció immediata mentre que un 10% de reciclatge (indicador de sostenibilitat) provocarà una intervenció planificada per als pròxims anys.

Es vetllarà que, més enllà de l'evolució desitjada de la tendència de cada indicador, els que siguin escollits permetin la fixació d'objectius.

Participació i cultura de planificació

Si bé el projecte es planteja com a finalitat en ella mateixa, amb el temps s'integrarà dins d'un sistema de gestió municipal.

El projecte comportarà: per una banda, el compromís de l'equip de govern de reflexionar any rera any dins les instàncies participatives del municipi per a fixar els objectius a aconseguir per a cada indicador ambiental (sempre incorporant els aspectes socials i econòmics) i retre comptes de la realització de l'any anterior.

Per un altre costat introduirà un sistema de gestió per objectius més enllà que l'habitual pressupost anual i, amb el sistema de gestió, una cultura de planificació nova dins el consistori

Implementació del sistema

Es compta amb el recolzament decidit de la Junta de Govern de l'Ajuntament de Vilafant per al desenvolupament dels quadres de comandament i del sistema de gestió.

Malgrat això, la implicació de tot el personal de l'Ajuntament serà decisiva per tal d'aconseguir l'èxit en la implantació donada la seva implicació individual en la recollida d'informació.

Es realitzaran les reunions necessàries amb tot el personal per donar a conèixer el projecte i informar de la seva evolució.

Es desenvoluparà una prova pilot amb dues àrees de responsabilitat ben diferenciades (subministrament d'aigua i serveis socials) que s'espera proporcionin les complicitats necessàries en el personal per l'èxit de la implantació. A partir d'aquí s'aniran incorporant altres àrees fins al desenvolupament de tots els quadres de comandament.

TEMPORALITZACIÓ

El projecte es realitzarà en un període de dotze mesos.

EQUIP DE TREBALL

L'Ajuntament de Vilafant ha incorporat dins de la seva plantilla una persona que s'encarregarà entre altres funcions de la impulsó de l'Agenda 21 local.

Aquesta persona, juntament amb un consultor sènior extern i un informàtic conformaran l'equip de treball que portarà endavant el projecte.

Els currículums dels integrants de l'equip de treball es detallen en un annex.

PRESSUPOST

El cost total del projecte s'avalua en sis milions de pessetes.

Equipament informàtic	400.000 PTA
Material d'oficina, publicitat, etc.	350.000 PTA
Personal (3 persones, 350 h/cu)	5.250.000 PTA
	<hr/>
TOTAL	6.000.000 PTA

L'Ajuntament assumirà els costos que impliquen les tasques d'elaboració dels quadres de comandament una vegada el projecte hagi acabat. La seva valoració és imprecisa en aquests moments i ha de ser considerada com un cost addicional al propi projecte.

Situació actual del projecte

En aquests moments el projecte es troba en la seva fase inicial:

- S'han realitzat les primeres reunions de definició i d'abast del projecte entre l'Ajuntament i el Consultor Extern.
- S'ha elaborat un primer document de recopilació d'informació i de procediments d'obtenció de la mateixa. En aquest document es recull, per a cada peça d'informació, les dades obtingudes, la font d'informació i el procediment d'obtenció de la informació.